

Nagylak tÁrtÁcnete

Hozzájádta: Gyarmati AndrÁjs
2008. February 14. Thursday 14:01
UtolsÁ frissitÁs 2017. April 04. Tuesday 12:05

Nagylak MagyarorszÁig DÁcI-Keleti kapuja

Á

Nagylak MagyarorszÁig DÁcI-Keleti csÁ¼cskÁcben helyezkedik el a 43-as szÁimÁ° nemzetkÁrzi kÁrztÁ°t legvÁcgÁc, mint hatÁrÁjtkelÁ' telepÁ¼lÁc. A falu MagyarorszÁig egyik legfiatalabb telepÁ¼lÁcse. 1920 elÁ'tt a tÁrtÁcnelmi MagyarorszÁig Nagylak nevÁ± mezÁ'vÁrosÁnak (ma a romÁniai Nadlac) ugar terÁ¼leti egysÁcgekÁc-t tartottÁjk nyilvÁjn. A trianoni bÁckeszerzÁ'dÁc kÁrvetkezemÁcnyekÁc-t kialakult Á°j hatÁr ezt a terÁ¼letet levÁjlasztotta az anyatelepÁ¼lÁcsrÁ'l.

Á

A DÁcI-AlfÁrldi rÁcgiÁcban nagy hagyomÁnya volt a kendertermesztÁcsnek, melynek biolÁcgiai Ác mechanikai feltÁjrsÁj 1903-ban az elÁ'dÁrk kendergyÁrat ÁcpÁ-tettek. Az emlÁ-tett gyÁj a levÁjlasztÁjs sorÁjn magyar oldalon maradt. GigÁjszi oszlopkÁc-t magasodik a telepÁ¼lÁc fÁrllÁc, Ác szimbÁc lumÁjvÁj vÁjlt a 70 mÁc teres gyÁjrkÁcmÁcny, melynek teteje er kÁc pes akÁj egy mÁc terti is kilengeni. Az itt folyÁc munka immÁj 104 Ácve biztosÁ-t â€žkenyeretâ€• a faluban Ác lÁ' csálÁjd fÁcnykorÁjban pedig a kÁrmyezÁ' telepÁ¼lÁcsek munkavÁjllalÁcnak is. A gyÁj (mai nevÁc Hungarohemp Zrt.) az 1970-es Ácvekben tÁrbb mint 600 embernek biztosÁ-tott munkÁjt, de a 80-as Ácvekben a fogyasztÁci szokÁjs robbanÁjsszerÁ±en bekÁrvetkezett vÁjltozÁjsa a foglalkoztatottak csÁrkkénÁcsÁc-hez vezetett. Az itt gyÁjrtott kÁrtÁrztÁ'anyagok EurÁcpa orszÁjg kÁ-vÁ¼l ma mÁj JapÁjnba Ác az EgyesÁ¼lt Államokba is eljutnak. A fogyasztÁci szokÁjsok drasztikus vÁjltozÁjsÁjra jellem hogy a magyar piacnak mintegy hetven szÁjzalÁc kÁjt ebben az Á¼zemben ÁjllÁ-tÁjk elÁ'.

Á

A nemzetkÁrzi forgalom nÁrvekedÁcsÁcvel a hatÁrÁjtkelÁ' folyamatosan fejlÁ'dÁrtt, 1996-ban kamointerminÁj ÁcpÁ¼lt a megÁcvÁ' ellenÁ'rzÁ' ÁjllomÁjs mellÁc. 2007. januÁj 1-ig (RomÁnia EurÁcpai UniÁcs csatlakozÁjsÁjig) szÁjmos spedÁ-ciÁc Ájllat- Ác nÁrvÁcnyegÁcszsÁcgÁ¼gyi ellenÁ'rzÁ' ÁjllomÁjs, valamint ÁjllatpihentetÁ' mÁ±kÁrdÁrtt. Ezek a teljes infrastrukt rendelkeZÁ' ÁcpÁ¼letek ma egy-kÁc-t kivÁc-teltÁ'l eltekintve sajnos kihasznÁjlatlanul Ájllnak. 2008-tÁci kezdve a Schengeni egyezmÁcny ÁcrtelmÁcben ezen a hatÁjrszakaszon valÁcsul meg a hatÁjrforgalom eurÁcpai ellenÁ'rzÁcse.

Á

Nagylak tÁrtÁcnelmÁc-hez fÁ±zÁ'dik a DÁc zsa fÁc le parasztfelkelÁcs (1514-ben) egyik esemÁcny, amikor is DÁc zsa GyÁr felkelÁcs vezetÁje ezen a kÁcsÁ'bb kialakult telepÁ¼lÁcsen csapott Árssze, Ács ÁjllÁ-totta meg a nemesi sereget 1514. mÁj Ác. Az esemÁcnyt megÁrÁrkÁ-tÁ' mÁ±alkotÁjs a DÁc zsa GyÁrgrÁ'l elnevezett mÁ±velÁ'dÁcsi hÁjz mellett Ájll, amely La AndrÁjs szegedi szobrÁjszmÁ±vÁcsz nevÁc-hez fÁ±zÁ'dik. DÁc zsa felemelt Ács ÁrkÁrllbe szorÁ-tott kezei jÁci szemlÁcletetik a ellensÁcges seregek feltartÁcztatÁjsÁjt, a mÁrÁgÁrte elhelyezkedÁ' kÁ'kapun ÁjbrÁjzolt tÁ¼zes korona pedig a felkelÁ' sorsÁj beteljesÁ¼lÁcsÁc-t vetÁ-ti elÁ're (mint tudjuk, a felkelÁcs leverÁcsÁc-t kÁrvetÁ'en a paraszvezÁc r fejÁc-re izzÁc vaskoronÁjt ami egyÁc-ttal a kivÁc-gzÁcsÁc-t is jelentette).

Á

Az 1920-as ÁcvektÁ'l kiÁcpÁ¼lt kÁrztÁc-gben 1921. szeptemberÁc-tÁ'l tÁrtÁc-t anyakÁrnyvezÁcs, Ács 1930-ban temetkez elÁ'szÁr. A falu temetÁje a kistÁc rsÁc-g egyik legszebb, legÁjpoltabb temetkezÁcsi helye. MegkapÁsan szÁcp lÁjtvÁjny nyÁ temetÁ't ÁjtszelÁ' Ác kÁc-t oldalÁj rÁci ÁrsszenÁ'tt, ÁrÁrkÁrlldekk alkotta â€žzalagÁc-tâ€•, ami a vÁcgsÁ' nyughelyekhez vezet. II. vilÁjghÁjborÁcban elesett ismeretlen katona is. A temetÁ' kÁrztvetlen kÁrzelÁc-ben talÁjihatÁc emlÁc-kparkban a kÁ'bevÁcs neveken tÁc, kopjafa ÁjllÁ-t emlÁc-kezt a hÁjborÁcban elesett magyar Ájldozatoknak. 2008-ban, PÁ¼nkÁr sdcor a falu kÁrztÁrssÁc-ge egy 18 mÁc ter magas haranglÁjbat kÁcszÁ¼l ÁjllÁ-tani.

Á

Á

Á

Nagylak, 2007. oktÁcber 10.

Á

Gyarmati AndrÁjs